Kirjoittanut Ajolinja
16.01.2020 09:52

Vuosaaren rekkaparkki oli täynnä vuosi sitten eräänä syksyisenä yönä.
Vantaan logistiikkakeskittymän rekkaparkki on vastatuulessa. Miksei rekkaparkit sitten etene? No kun maanomistajat ovat nihkeitä.

Kuljettajajärjestö Rahtarit ry sekä Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry ovat pitäneet esillä yli 20 vuotta Uudenmaan puutteellista taukopaikkatarjontaa ammattikuljettajille. Kuljetusalan sidosryhmiltä ja toimijoilta tulee edelleen viestiä, että pikainen ratkaisu pitäisi saada aikaan. Muutaman vuoden aikana parkkitilaa on saatu jonkin verran lähinnä kehyskunnista, mutta ei lähelle perimmäisiä ongelmakohtia. Ne ovat Kehä III:n logistinen keskittymä ja Vuosaaren satama. Perimmäinen syy on kyllä tiedossa, miksei asia etene.

- Kunnilla on kaavoitusmonopoli. Suurin haaste on, ettei raskaalle kalustolle löydy riittävän isoa maa-aluetta. Arvokkaita alueita halutaan muuhun käyttöön kuin isoiksi parkkialueiksi, toteaa kehittämispäällikkö Janne Kojo Uudenmaan ely-keskuksen Tiepito-yksikön Liikenne ja Infrastruktuuri vastuualueelta.

- Kun saadaan alueita, uskon, että asiaa etenee, ely-keskuksen Janne Kojo tuumaa. Vantaan kanta taukopaikkoihin on olennainen. Vantaan alueella on Kehä III:n varrella pääkaupunkiseudun logistiikan keskittymä ja tärkeimmät valtatiet kulkevat sen kautta.

Lausuntoja taukopaikkaselvitykseen tuli 17. Finavian Mikko Viinikainen oli ainoa, joka antoi kielteisen lausunnon ja kyseenalaisti rekkaparkin tarpeellisuuden Vantaan logistiikkakeskittymässä. **Vantaa: ”Vain määräaikaisia parkkeja”**
Vantaan tekninen lautakunta käsitteli rekkaparkkiasiaa viime talven kokouksessa.

Rekkaparkin määräaikaisuus on Vantaan teknisen lautakunnan mukaan ainoa mahdollisuus. Vantaa haluaa pitää alueet varalla muuhun käyttöön. Tämä tarkoittaa, ettei kukaan huoltoasematoimija lähde rakentamaan uutta palvelualuetta, jos se voi toimia vain määräajan.

Vantaa pitää pääkaupunkiseudun maankäyttösopimuksen (MAL 2020-2023) neljän vuoden aikaikkunaa liian lyhyenä rekkaparkintoteutukseen. Tämä tarkoittaa, ettei uutta rekkaparkkia välttämättä nähdä lähivuosina.

Tekninen lautakunta toteaa, että kaupungin käsityksen mukaan pääteiden varrella olevat taukopaikat hyödyttävät kuitenkin pääosin kaupungin alueen läpi kulkevia mm. Vuosaareen satamaan suuntautuvia kuljetuksia. Vantaalaiset yritykset eivät välttämättä tarvitse taukopaikkoja Vantaan kaupungin alueella.

Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan mikään yksittäinen rekkaparkki ei tarjoa kaikkien suuntien tai kuljetusreittien kannalta hyvää saavutettavuutta.

Vantaan kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä toimivaa taukopaikkaverkostoa. Vantaa kertoo omalta osaltaan kartoittaneensa potentiaaliset sijainnit. Paras taukopaikkojen kattavuus saavutettaisiin toteuttamalla määräaikaisina hankkeina joko Keimolan tai lentoaseman taukopaikka sekä Turunväylän taukopaikka.

Kun parkkitila on kortilla pääkaupunkiseudulla, osa jää nukkumaan lähikuntiin. Kuva on Mäntsälän eteläpuolelta Tuuliruusun pihalta viime vuodelta.

Finavia: ”Ei tarvetta rekkaparkille” Taukopaikkaselvityksen lausunnoissa potentiaalisammiksi sijainniksi arvioitiin lentoaseman alue Vantaalla Tikkurilantien varrella. Se on merkittävien logistiikkakeskusten vieressä eli juuri siellä, missä raskasta liikennettä on paljon. Tikkurilantien varteen suunnitellun rekkaparkin alue on Finavian hallinnassa. Finavian kestävän kehityksen johtaja **Mikko Viinikainen** tyrmää lausunnossaan täysin rekkaparkin mahdollisuuden.

Finavia toteaa, että LL-alue on osoitettu lentoliikenteen järjestämisen tarpeisiin ja tulee sellaisena säilyttää, eikä siitä ole luovutettavissa osia muuhun käyttöön edes tilapäisesti. Lausunnon mukaan alueelle kohdistuu lentoaseman kehittämisen merkittävää kasvupainetta ja alueen ottaminen lentoaseman omaan käyttöön on oltava mahdollista hyvinkin pian.

Viinikaisen mukaan lentoaseman läheisyyteen ei ole tarvetta sijoittaa raskaan liikenteen palvelualuetta. Hän jatkaa, että isot logistiikkatoimijat tarjoavat kuljettajilleen taukotiloja ja -palveluita.

Valtatie 6/7:n varressa sijaitsevan Sipoonlahden Nesteen 12 paikkaa olivat myös täynnä. Kuva on viime vuodelta.

Finavia katsoo, että raskaan liikenteen palvelualueen käyttäjät ovat muuta kuin lentoasemaa palvelevaa liikennettä, joten palvelualuetta ei tule tämän perusteella sijoittaa lentoaseman läheisyyteen. Viinikaisen mukaan raskaan liikenteen palvelualue keräisi sinne pyrkivää liikennettä muualta pääkaupunkiseudulta ja lisäisi raskaan liikenteen määriä sekä Kehä III:lla että Tikkurilantiellä ja siten laskisi näiden väylien palvelutasoa ja turvallisuutta. Siksi rekkaparkin sijoittaminen heikentäisi lentoaseman saavutettavuutta. Finavian huolena on, että raskaan liikenteen sekoittaminen matkustajaliikenteen alueille voi lisätä konfliktien määrää ja vaaratilanteita matkustajaliikenteelle.

Finavia katsoo, että on ristiriitaista harkita raskaan liikenteen palvelualueen sijoittamista kevyeen liikenteeseen nojaavaan urbaanin Aviapoliksen asuinalueen läheisyyteen, saman väylän varrelle.

Keimolaan korkeintaan tilapäinen rekkaparkki

Kehä III:n ja 3-tien risteys Keimola olisi luontainen alue rekkaparkille. Sitä puoltaa Vantaakin. Keimola alue tulisi kysymykseen vain väliaikaisratkaisuna, ehkä noin kymmenen vuoden tähtäimellä. Huoltoasemat on tarkoitus purkaa, sillä niiden kohdalle on suunniteltu eritasoliittymä moottoritieltä Kivistöön ja Keimolaan. Tämä näkyy jo nyt läntisen

Neste-aseman eteläpuolella, kun tulevasta rampista on tehty jo osa valmiiksi.

Mutta tarvitaanko sitä liittymää, joka on suunniteltu sillä olettamalla, että Kivistön puolelle tulisi yksi Suomen suurimmista kauppakeskuksista? Kauppakeskussuunnitelmia on pienennetty useaan kertaan ja nyt puhutaan vain market- kokoluokasta. Rakentamistakin on lykätty ja maankäyttösopimus on umpeutumassa ensi vuonna.

Keimolaan suunniteltu rekkaparkki tulisi nykyisen läntisen Neste-liikenneaseman viereen. Tällä hetkellä asema on auki vain kello 21 asti. Ja koska asema on purku- uhan alla, sen tarpeellinen uudistus on jäänyt tekemättä. Peseytymistiloja ei ole.

Keimolaa korvaavasta paikastakin on puhuttu jo vuosia eli se olisi 3-tiellä Klaukkalan liittymässä. Vielä vahvistamattomassa Uusimaa 2050 maakuntakaavassa kaupallisten palvelujen alue on määritelty muutaman kilometri pohjoisemmaksi, Klaukkalan tulevan ohitustien rampin läheisyyteen.

Logistiikkaselvitys: Nyt villiä pysäköintiä

Uudenmaan Liiton tilaama ja Siton toteuttama Etelä-Suomen liikennekäytävien logistiikkaselvitys vuodelta 2017 kertoo, että riittävän palvelutason omaavia ja yöpymiseen soveltuvia raskaan liikenteen taukopaikkoja tarvitaan lisää erityisesti liikennekäytäville Helsinki-Tampere, Helsinki-Lahti-Kouvola ja Helsinki- Kotka. Näillä liikennekäytävillä useiden taukopaikkojen käyttöaste varsinkin yöaikaan on yli 100 %, mikä tarkoittaa sitä, että kuorma-autoja ja ajoneuvoyhdistelmiä pysäköidään enemmän tai vähemmän ”villisti” taukopaikoille tai niiden läheisyyteen. Tiekuljetusten lisääntyessä ja pysäköintimahdollisuuksien vähetessä Helsingin satamissa ongelma pahenee, mikäli taukopaikkakapasiteettia ei lisätä. Kuljetusasiakkailla ja vakuutusyhtiöillä on yhä suuremmat vaatimukset erityisesti yöpymiseen käytettävien taukopaikkojen turvallisuudelle ja palveluille. Taukopaikkojen kehittäminen on tätäkin taustaa vasten keskeinen kehittämiskohde.

Tuoko maankäyttösopimus apua parkkipulaan?

Taukopaikkaongelmasta on vuosien varrella tehty lukuisia selvityksiä ja tutkimuksia. Viranomaisten tiedossa siis on, millaisia palveluja tarvitaan. Viimeisin taukopaikkaselvitys valmistui vuosi sitten joulukuussa. Selvityksen tilasi Uudenmaan ely-keskus ja Helsingin seudun liikennekuntayhtymä HSL. Käytännön työn teki konsulttiyhtiö Sitowise. Merkittävää on, että ohjausryhmässä oli mukana kaikki pääkaupunkiseudun kunnat sekä kehyskunnat. Selvitys tehtiin ajatuksella, että konkreettisia ratkaisuja täytyy löytyä. Löydettiin 11 paikkaa, joista neljä valikoitui jatkotarkasteluun.

Selvitykseen pohjautuen raskaan liikenteen taukopaikka-asia kirjattiin MAL 2019 suunnitelmaan, joka kattaa sopimusvuodet 2020 - 2023. Sinä aikana on suunnitelmissa toteuttaa kaksi raskaan liikenteen taukopaikkakohdetta.

- Koskaan aikaisemmin taukopaikat eivät ole olleet näin vahvasti mukana MAL-sopimuksissa, toteaa kehittämispäällikkö
Janne Kojo
Uudenmaan ely-keskuksen Tiepito-yksikön Liikenne ja Infrastruktuuri vastuualueelta.

MAL-sopimus ohjaa suurten kaupunkiseutujen maankäyttöä, asumista ja liikennettä. Valtio on mukana sopimuksessa yhdessä alueen kuntien kanssa. Sopimusjärjestelmällä on saatu aikaan liikennehankkeista mm. Kehärata ja Raidejokeri.

Taukopaikka-alueiden kustannusjaostakin on sovittu - lähinnä maan osalta. Valtio maksaa Uudenmaan alueen pysäköinnin infrasta 75 %, muut kunnat asukasluvun mukaan (Helsinki, Espoo, Vantaa). Valtion osuudeksi arvioidaan 10 miljoonaa euroa, jos yksi 400 rekan parkki toteutuu. Rahanlähteeksi on mainittu erillisrahoitus eli julkisen sektorin budjetit.

Valtiolle sälytetään MAL-sopimuksessa palveluinfran kilpailutus sekä kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestämisvastuu. Toimintaperiaatteena on, että kilpailutuksen tuloksena alueelle tulee liikenneasema (Neste, Kesko, Teboil, ABC). Näin on toimittu muuallakin valtateiden varsilla (mm. Kivihovi, Linnatuuli, Pirkanhovi).

Maankäyttösopimuksessa todetaan myös sitoutumisesta, jotta taukopaikka- alueiden saatavuus saadaan turvattua pitkällä aikavälillä. Alueita tulisi varata maakuntakaavaan ja kuntakaavoihin.

”Vähintään puomi tulisi olla”

Pelkästään raskaan liikenteen varaan ei taukopaikkapalveluja pystytä toteuttamaan liiketaloudellisesti. Siksi palvelujen ääreen pitäisi päästä henkilöautollakin.

- Kyllä raskaan liikenteen pysäköintialueella vähintään puomi pitää olla, Janne Kojo sanoo. Yhtään vartioitua raskaan liikenteen yleistä parkkia ei Suomesta tällä hetkellä löydy. Paine siihen suuntaan on kova. Mallia voi hakea Ruotsista tai Manner-Euroopasta.

Rahtarit ja SKAL viestittävät, että heidän jäsenkunnassaan on valmiutta maksaa parkkipalveluista jokusen euron paremman turvallisuuden takia. Käyttömaksuilla olisi siis mahdollisuus saada osa rahoituksesta.

Teksti: Jouni Hievanen

TILAA AJOLINJA!